

4. Изучаване на бита, традициите, фолклора, обичаите и религията на ромите.

5. Разширен достъп до постиженията на ромските общности по света.

За по-доброто разбиране на механизмите на формиране на ромската културна традиция нека се опитаме да проследим някои от особеностите му в исторически план. На първо място трябва да изтъкнем, че преселението на ромите от прародината им съвсем не е било еднократен акт, а процес, чиито времеви и пространствен обхват е значителен – различни източници ни дават данни за различни миграционни вълни през целия период от V чак до XV в. (1, стр.5). Най-интересното при тези миграции на големи маси от хора е, че те си приличат, независимо от времето, в което протичат. За да си намират по-лесно препитание и за да се придвижват по-бързо при опасност, ромите се разделят на по-малки, компактни групи (най-често по родове) и в търсене на по-добри условия за живот преминават огромни за тези векове разстояния, непосредствено контактувайки с различни народи. Подобен вид мирни преселения (поради малочислеността си ромските групи рядко били възприемани като заплаха и в повечето хроники не са отбелязани сериозни конфликти с населението на земите, през които преминават) са изключително малко на брой в световната история и представляват сериозен показател за по-нататъшното присъствие на ромите в Европа. Ако си послужим с метафора – посланието, което винаги са изпращали и все още продължават да изпращат те към народите гостоприемници, е: „Ние идваме без претенции. Не искаме нищо от вас, не желаем да ви пречим – не ни пречете и вие!“. Едва ли са много етносите по света, които да не са пожелали да имат своя държава, да не поддържат идеята за съсредоточаването на власт в ръцете на определени хора за сметка на други – разбира се, за това си има обяснение и по-нататък ще се опитаме да вникнем в причините, които го обуславят.

Неразбирането и подценяването на нашата култура като цяло е основната причина открай време да ни се определя аутсайдерска роля. Едва ли можем да считаме за основателни твърденията, че ромите някога са принадлежали само към една от кастите на древноиндийското общество и че поради ниското ѝ положение в социалната йерархия тя